

**YANGI O'ZBEKISTONDA MAKTAB VA MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDAGI
ISLOHOTLAR**

Pardaboyeva Kamola Ergashaliyevna

TATU Nurafshon filiali bo'lim boshlig'i,

Oriental universiteti tarix yo'nalishi magistranti.

Tel: +998 93 740 04 86 *e-mail: kamolapardaboyeva1986@gmail.com*

Axmedov Sanjar Bektemirovich

Ilmiy rahbar. Oriental universiteti dotsent v.b., t.f.f.d. (PhD)

Tel.: +998 90 955 18 19 *e-mail: 9551819@gmail.com*

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20340922>

Annotatsiya. Mazkur maqolada Yangi O'zbekistonda maktab va maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, ularning mazmun-mohiyati hamda jamiyat taraqqiyotidagi o'rni yoritilgan. Shuningdek, ta'lim sifatini oshirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish, yosh avlodni ma'naviy va intellektual rivojlantirish bo'yicha olib borilayotgan davlat siyosati haqida fikr yuritilgan. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kengayishi, yangi maktablarning qurilishi, xorijiy tajribalarni o'rganish va raqamli ta'lim tizimining rivojlanishi bugungi kunning muhim vazifalaridan biri ekanligi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: ta'lim tizimi, Yangi O'zbekiston, maktabgacha ta'lim, maktab ta'limi, pedagogika, innovatsiya, raqamli ta'lim, yoshlar tarbiyasi, islohot, zamonaviy ta'lim.

Аннотация. В данной статье рассматриваются реформы, проводимые в системе школьного и дошкольного образования Нового Узбекистана, их значение и роль в развитии общества. Освещаются вопросы повышения качества образования, внедрения современных педагогических технологий, духовного и интеллектуального воспитания молодого поколения. Особое внимание уделяется развитию дошкольных образовательных организаций, строительству новых школ, изучению зарубежного опыта и развитию цифрового образования.

Ключевые слова: система образования, Новый Узбекистан, дошкольное образование, школьное образование, педагогика, инновации, цифровое образование, воспитание молодежи, реформы, современное образование.

Abstract. This article discusses the reforms being implemented in the preschool and school education system in New Uzbekistan, their essence, and their importance in social development.

The article highlights issues such as improving the quality of education, introducing modern pedagogical technologies, and developing the spiritual and intellectual potential of the younger generation. It also emphasizes the expansion of preschool institutions, construction of modern schools, study of foreign experience, and development of digital education as one of today's important priorities.

Keywords: education system, New Uzbekistan, preschool education, school education, pedagogy, innovation, digital education, youth upbringing, reforms, modern education.

Kirish

Bugungi kunda Yangi O'zbekiston taraqqiyotining muhim yo'nalishlaridan biri ta'lim tizimini tubdan isloh qilish hisoblanadi. Chunki har qanday davlatning kelajagi, avvalo, yosh

avlodning bilimlilar, ma'naviyatli va zamonaviy fikrlaydigan inson bo'lib voyaga yetishiga bog'liqdir. Shu sababli mamlakatimizda maktabgacha ta'limdan boshlab oliy ta'limgacha bo'lgan barcha bosqichlarda keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Ayniqsa, keyingi yillarda Prezidentimiz tashabbusi bilan ta'lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. Zamonaviy maktablar qurilishi, yangi darsliklarning yaratilishi, xorijiy tillarni o'qitishga e'tiborning kuchayishi, pedagoglarning maqomini oshirish hamda raqamli ta'limni joriy etish bu boradagi muhim qadamlar hisoblanadi.

Maktabgacha ta'lim tizimiga ham alohida e'tibor qaratilib, bolalarning erta yoshdan sifatli ta'lim va tarbiya olishi uchun keng imkoniyatlar yaratildi. Chunki inson kamolotining dastlabki poydevori aynan maktabgacha ta'lim davrida shakllanadi.

Asosiy qism

Maktabgacha ta'lim tizimidagi islohotlar

Yangi O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimi tubdan yangilanmoqda. Avvallari bolalarni bog'chalarga qamrab olish darajasi past bo'lgan bo'lsa, hozirgi kunda davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni sezilarli darajada oshdi. Xususiyl bog'chalarga keng imkoniyatlar yaratilib, davlat-xususiyl sheriklik asosida ko'plab zamonaviy ta'lim maskanlari tashkil etildi.

Maktabgacha ta'limning asosiy maqsadi bolalarni maktab ta'limiga sifatli tayyorlash, ularning dunyoqarashi, nutqi, tafakkuri va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdan iboratdir. Shu bois tarbiyachilar uchun yangi metodikalar ishlab chiqildi, zamonaviy o'quv dasturlari joriy qilindi.

Bolalar uchun qulay va xavfsiz muhit yaratish maqsadida yangi bog'chalar qurilib, mavjudlari rekonstruksiya qilinmoqda. Bundan tashqari, bolalarda chet tillariga qiziqishni oshirish, axborot texnologiyalaridan foydalanishni o'rgatish ham maktabgacha ta'limning ustuvor vazifalaridan biriga aylandi.

Maktab ta'limidagi yangilanishlar

Maktab ta'limida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy maqsadi — raqobatbardosh, mustaqil fikrlaydigan va zamonaviy bilimlarga ega yoshlarni tarbiyalashdir. Shu sababli maktablarda yangi ta'lim standartlari ishlab chiqildi va zamonaviy darsliklar yaratildi.

Bugungi kunda ko'plab umumta'lim maktablari zamonaviy kompyuter texnikalari, laboratoriyalar va elektron doskalar bilan jihozlanmoqda. Bu esa o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali tashkil etishga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, xorijiy tillarni o'qitish tizimi ham takomillashtirilmoqda. Ingliz tilini boshlang'ich sinflardan o'qitish, xalqaro sertifikat tizimlarini joriy etish yoshlarning global bilim maydoniga chiqishida muhim omil bo'lmoqda.

Prezident maktablari, ijod maktablari va ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari tashkil etilishi esa iste'dodli yoshlarni qo'llab-quvvatlashga xizmat qilmoqda. Ushbu maktablarda xalqaro standartlar asosida ta'lim berilib, zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanilmoqda.

So'nggi yillarda O'zbekistonda rivojlangan davlatlarning ta'lim tajribalarini o'rganishga katta e'tibor qaratilmoqda. Finlandiya, Janubiy Koreya, Singapur va Turkiya kabi davlatlarning ilg'or pedagogik tajribalari asosida yangi o'quv dasturlari ishlab chiqilmoqda.

Ayniqsa, STEAM ta'lim tizimi (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) maktablarda bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. Ushbu tizim o'quvchilarning ijodiy fikrlashi, muammoni hal qilish qobiliyati va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, xalqaro baholash dasturlari — PISA, PIRLS va TIMSS tizimlarida O'zbekiston o'quvchilarining ishtiroki ham ta'lim sifatini xalqaro standartlarga moslashtirishga yordam bermoqda.

Yoshlar tarbiyasida ma'naviyatning o'rni

Ta'lim faqat bilim berish bilan cheklanmaydi. U yosh avlodning ma'naviy dunyoqarashini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Shu sababli maktablarda milliy qadriyatlar, vatanparvarlik, ona tiliga hurmat va ajdodlar merosini o'rganishga katta e'tibor berilmoqda.

Bugungi kunda yoshlarni turli yot g'oyalardan asrash, ularning ongida milliy g'urur va Vatanga muhabbat tuyg'usini shakllantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Bu borada maktab va oila hamkorligi alohida ahamiyat kasb etadi.

Ma'naviy yetuk yoshlar jamiyatning barqaror rivojlanishi va mamlakat kelajagining mustahkam bo'lishini ta'minlaydi.

Pedagoglarning jamiyatdagi o'rni

Ta'lim sifatini oshirish, avvalo, pedagoglarning bilim va malakasiga bog'liqdir. Shu sababli o'qituvchilarning jamiyatdagi mavqeini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ularning mehnatini munosib rag'batlantirish, malaka oshirish kurslarini tashkil etish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'rgatish bo'yicha keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Bugungi kunda o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki yosh avlodni vatanparvarlik, insonparvarlik va milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalovchi shaxs sifatida ham muhim o'rin egallaydi.

Raqamli ta'lim va innovatsiyalar

Raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan hozirgi davrda ta'lim tizimiga innovatsion yondashuvlarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Elektron darsliklar, onlayn platformalar, masofaviy ta'lim tizimi va multimedia vositalari o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda.

Pandemiya davrida masofaviy ta'lim tizimi yanada rivojlandi va bu ta'limning yangi shakllarini yuzaga chiqardi. Hozirgi kunda ham ko'plab ta'lim platformalari o'quvchilarga qo'shimcha bilim olish imkoniyatini bermoqda.

Raqamli ta'lim tizimi o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish, vaqtni samarali taqsimlash va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash malakasini oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekistonda maktab va maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakat taraqqiyoti uchun muhim ahamiyatga ega. Ta'lim sifatini oshirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, pedagoglarning mavqeini yuksaltirish hamda yosh avlodni har tomonlama barkamol inson qilib tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor vazifalaridan biridir.

Bugungi islohotlar natijasida yoshlar uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Zamonaviy bilimga ega, ma'naviy yetuk va mustaqil fikrlaydigan avlod esa Yangi O'zbekistonning kelajakdagi taraqqiyotini ta'minlaydi. Ta'limga qaratilgan e'tibor xalqning farovon hayoti va jamiyat rivojining mustahkam poydevori hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari.
2. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun.
3. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun.
4. Sh.M. Mirziyoyev. "Yangi O'zbekiston strategiyasi".
5. Pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha darsliklar.
6. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha ilmiy maqolalar.
7. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi materiallari.